

Sygn. akt II KK 267/20

POSTANOWIENIE

Dnia 1 grudnia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Grubba

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.
po rozpoznaniu w dniu 1 grudnia 2020r.
sprawy **M. G.**
o wydanie wyroku łącznego
z powodu kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego
na korzyść skazanego
od postanowienia Sądu Okręgowego w Ł.
z dnia 22 września 2017r., sygn. akt V Kz (...),
utrzymującego w mocy postanowienie Sądu Rejonowego w B.
z dnia 12 lipca 2017r., sygn. akt II K (...)

p o s t a n o w i ł:

- 1. uchylić zaskarżone postanowienie i sprawę przekazać do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Ł. w postępowaniu odwoławczym,**
- 2. kosztami postępowania kasacyjnego obciążyć Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem łącznym z dnia 2 czerwca 2017 r., sygn. akt II K (...), Sąd Rejonowy w B. wymierzył skazanemu M. G. karę łączną 4 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, łącząc jednostkowe kary pozbawienia wolności orzeczone wyrokami Sądu Rejonowego w B. z dnia 7 lipca 2015r., sygn. akt II K [...]9/15 i z dnia 3 października 2016r., sygn. akt II K [...]9/16 oraz Sądu Rejonowego w R. z dnia 18 listopada 2015r., sygn. akt II K [...]1/15, a także karę ograniczenia wolności

orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego w B. z dnia 9 grudnia 2016r., sygn. akt II K [...]5/16.

Powyższy wyrok nie został zaskarżony przez strony postępowania i uprawomocnił się z dniem 10 czerwca 2017r.

W dniu 3 lipca 2017 r. skazany M. G. złożył wniosek o przywrócenie terminu do „odwołania się od wyroku łącznego”.

Postanowieniem z dnia 12 lipca 2017r., sygn. akt II K (...), Sąd Rejonowy w B. odmówił skazanemu przywrócenia terminu do złożenia wniosku o uzasadnienie wyroku łącznego.

Po rozpoznaniu zażalenia skazanego, postanowieniem z dnia 22 września 2017r., sygn. akt V Kz (...), Sąd Okręgowy w Ł. utrzymał w mocy zaskarżone orzeczenie.

Obecnie kasację od tego orzeczenia wywiódł na korzyść skazanego Prokurator Generalny i podniósł w niej zarzut rażącego i mającego istotny wpływ na treść postanowienia naruszenia przepisów prawa karnego procesowego, tj. art. 433§2 k.p.k. w zw. z art. 94§1 pkt 5 k.p.k. w zw. z art. 98§1 k.p.k. w zw. z art. 457§3 k.p.k. i w zw. z art. 458 k.p.k., polegającego na wadliwym przeprowadzeniu przez Sąd Okręgowy w Ł. kontroli odwoławczej orzeczenia Sądu I instancji poprzez nierozpoznanie wszystkich zarzutów zawartych w zażaleniu skazanego, a przede wszystkim zarzutu dotyczącego jego błędnego pouczenia o treści art. 451 k.p.k. w zw. z art. 573§2 k.p.k., w wyniku czego utrzymano w mocy postanowienie Sądu Rejonowego o odmowie przywrócenia terminu do złożenia wniosku o uzasadnienie wyroku łącznego, wydane z rażącą obrazą art. 126§1 k.p.k. w zw. z art. 16§1 k.p.k. i w zw. z art. 6 k.p.k., albowiem niedotrzymanie przez skazanego M. G. terminu zawitego nastąpiło z przyczyny od niego niezależnej, a było wynikiem jego mylnego pouczenia przez sąd *meriti*, w związku z czym nie mogło wywołać dla ww. ujemnych skutków procesowych, przez co pozbawiono go prawa do złożenia wniosku o uzasadnienie wyroku łącznego, a w konsekwencji do wniesienia środka odwoławczego.

Podnosząc powyższy zarzut skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Ł. do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja jest oczywiście zasadna w stopniu wymaganym przez art. 535§5 k.p.k.

Należało w pełni podzielić zarzut podniesiony w kasacji, w którym wskazano, że zaskarżone orzeczenie zostało wydane z rażącą obrazą prawa procesowego, a mianowicie art. 433§2 k.p.k.

Rozpoznając zażalenie skazanego na postanowienie Sądu Rejonowego w B. z dnia 12 lipca 2017r., sygn. akt II K (...), o odmowie przywrócenia terminu do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku łącznego z dnia 2 czerwca 2017r., Sąd Odwoławczy skupił się na poruszanej w piśmie skazanego kwestii związanej z wskazywanym przez niego uchybieniem Sądu I instancji, polegającym na nie doręczeniu mu odpisu zapadłego orzeczenia, całkowicie pomijając podnoszoną przez skazanego kwestię jego przekonania o ustanowieniu dla niego przez Sąd Rejonowy obrońcy z urzędu. Choć przeświadczenie M. G. o istnieniu po stronie Sądu Rejonowego obowiązku doręczenia mu odpisu wyroku rzeczywiście pozbawione było podstawy prawnej, to nie powinno ono mieć decydującego wpływu na ocenę, czy uchybienie przez skazanego terminowi do złożenia środka odwoławczego było usprawiedliwione.

Skazany, jak wskazywał w treści kierowanych do Sądu pism, zaniepokojony brakiem informacji o treści zapadłego orzeczenia, próbował uzyskać informacje drogą telefoniczną. W trakcie rozmowy z pracownikiem Sądu został poinstruowany, że może osobiście stawić się w siedzibie sądu (co nie było możliwe ze względu na jego pobyt w zakładzie karnym), albo poczekać na stosowne pismo. Ostatecznie, po pisemnym ponagleniu, w dniu 30 czerwca 2017r. skazany otrzymał odpis prawomocnego już wyroku łącznego (k. 62 akt głównych).

Skazany w dniu 3 lipca 2017r. (k. 64 akt głównych), a zatem z zachowaniem 7-dniowego terminu określonego w art. 126§1 k.p.k., wystosował pismo z prośbą o „przywrócenie możliwości odwołania się od wyroku łącznego”, który to wniosek nie został uwzględniony przez Sąd Rejonowy. W kolejnych pismach, w tym także w zażaleniu na postanowienie Sądu Rejonowego w B. z dnia 12 lipca 2017r. (sygn. akt II K (...)) skazany zwracał uwagę na nową okoliczność, a mianowicie, że niedochowanie przez niego terminu do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku wynikało z przekonania o działaniu w jego imieniu obrońcy z urzędu, które to przekonanie wywiódł z treści pouczenia zawartego w zawiadomieniu o terminie rozprawy. Potwierdzenie faktu, że skazany w istocie pozostawał w takim błędzie, stanowi chociażby treść pisma ponaglącego, znajdującego się na k. 56 akt głównych sprawy.

Z załączonej do kasacji kserokopii zawiadomienia skazanego o terminie rozprawy wynika, że w istocie pouczenie zostało sformułowane w sposób błędny co do konsekwencji niezłożenia przez skazanego w stosownym terminie wniosku o jego doprowadzenie na rozprawę (k. 12v akt Sądu Najwyższego – „skazany ma prawo do złożenia w terminie 7 dni od doręczenia niniejszego zawiadomienia

wniosku o doprowadzenie go na rozprawę, w przeciwnym razie zostanie wyznaczony obrońca z urzędu”). Niewłaściwe i nieodzwierciedlające normy zawartej w treści art. 451 k.p.k. w zw. z art. 573§2 k.p.k. pouczenie dało skazanemu podstawę do założenia, że jeżeli nie złoży on wniosku o doprowadzenie na termin rozprawy, zostanie mu wyznaczony obrońca, który m.in. zdejmie z niego ciężar podejmowania kroków prawnych w celu zainicjowania postępowania odwoławczego.

Na uwadze należy mieć także okoliczność, że skazany w kierowanej do Sądów korespondencji podkreślał, że nie zna się na prawie i nie zawsze rozumie treść kierowanych do niego pism, zaś zażalenie na postanowienie Sądu I instancji zostało przez niego sporządzone osobiście. Sąd Odwoławczy tym bardziej winien zatem rozpoznać złożony przez niego środek odwoławczy wnikliwie, z uwzględnieniem wszystkich podnoszonych przez niego okoliczności.

Tymczasem w treści uzasadnienia Sąd Okręgowy ograniczył się do potwierdzenia niekwestionowanego przez skazanego faktu uchybienia zawitemu terminowi do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku, nie rozważając przy tym, czy podnoszona przez skazanego okoliczność przekonania o działaniu w jego imieniu obrońcy z urzędu, będąca skutkiem błędnego pouczenia, nie stanowiła okoliczności usprawiedliwiającej niedotrzymanie tego terminu.

Tym samym przyjąć należy, że przy wydawaniu zaskarżonego postanowienia Sąd Okręgowy w Ł. dopuścił się rażącego naruszenia art. 433§2 k.p.k., które to uchybienie niewątpliwie wpłynęło na treść zapadłego orzeczenia.

Zważywszy na powyższe, kasację należało uznać za oczywiście zasadną i uchylić zaskarżone postanowienie, a sprawę przekazać do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Ł. w postępowaniu odwoławczym.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Okręgowy, mając na względzie uwagi poczynione w niniejszym uzasadnieniu, winien wszechstronnie rozpoznać merytorycznie środek odwoławczy wniesiony przez M. G..

Kierując się przedstawionymi względami, Sąd Najwyższy orzekł, jak na wstępie.